

scoalacool.ro

ETNOGENEZA ROMÂNEASCĂ

Apariția poporului român

Secolele II-VIII - **etnogeneza** românească a fost un proces complex, în etape, al cărui rezultat a fost apariția unui popor neolatin, singurul moștenitor al romanității orientale:

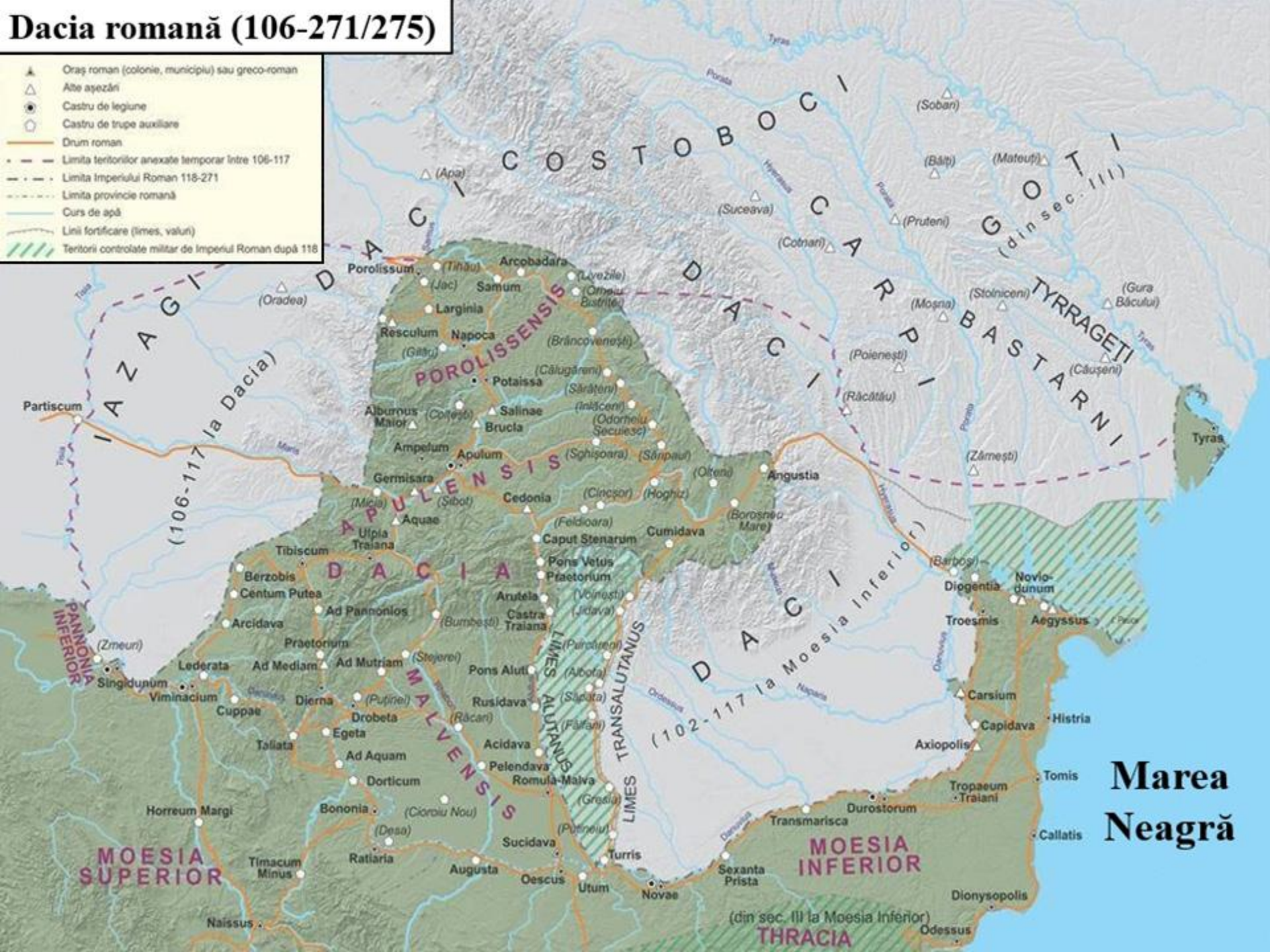
I. Etapa preliminară: romanizarea a avut o intensitate redusă, realizându-se fără intervenția statului roman, prin schimburile culturale ale geto-dacilor cu populația romanizată din Peninsula Balcanică.

II. Etapa romanizării: a căpătat un caracter organizat prin intervenția statului roman pentru organizarea provinciei Dacia și a cuprins toate sferele societății (economică, politică, socială și culturală), realizându-se prin acțiunea factorilor romanizării (administrația, armata, veteranii, coloniștii urbanizarea, viața economică, justiția, viața culturală și cea religioasă) ⇒ daco-romanii.

III. Etapa romanizării după părăsirea Daciei de către romani: secolele III-VII - după retragerea aureliană (271-275), populația romanică rămasă la nordul Dunării a **asimilat** resturile migratorilor care au trecut pe acest teritoriu (goți, huni, gepizi, avari, slavi și bulgari), dintre aceștia doar slavii având o contribuție mai importantă în cadrul etnogenezei românești.

Dacia romană (106-271/275)

- ▲ Oraș roman (colonie, municipiu) sau greco-roman
- △ Alte așezări
- Castru de legiune
- ⊙ Castru de trupe auxiliare
- Drum roman
- - - Limita teritoriilor anexate temporar între 106-117
- · - · - Limita Imperiului Roman 118-271
- · - · - Limita provinciei române
- Curs de apă
- Lini fortificare (limes, valuri)
- /// Teritorii controlate militar de Imperiul Roman după 118

Legiune romană

Un oraș roman înfloritor (reconstituire)

Împăratul Lucius Domitius Aurelianus contemplă ideea retragerii din Dacia

Războinic got

Războinic hun

Războinic gepid

Războinici avari

Grup de migratori slavi (România, secolul al VII-lea)

Apariția poporului român

Secolele IV-VI - spre deosebire de majoritatea popoarelor europene, care au o dată „*oficială*” de creștinare, despre cel român s-a afirmat că „*s-a născut creștin*”, deoarece noua religie s-a răspândit în Dobrogea și la nord de Dunăre în paralel cu etnogeneza.

Sfârșitul secolului al VIII-lea - daco-romanii s-a transformat în români.

Argumente ale continuității neîntrerupte a românilor în perioada etnogenezei:

a. Descoperiri arheologice: așezări, unelte agricole, unelte meșteșugărești și obiecte de cult creștine (Donariul de la Biertan - secolul al IV-lea) aparținând populației autohtone;

b. Toponime și hidronime: nume de locuri și de râuri păstrate din perioada geto-dacilor sau din cea a stăpânirii romane;

c. Izvoare scrise despre românii de la începutul Evului Mediu: aceștia au fost cunoscuți sub numele de vlahi, blachi și volochi (secolul al XII-lea - *Gesta Hungarorum* - *Faptele ungurilor*: au fost descrise **voievodatele** din Transilvania secolului al IX-lea conduse de Gelu, Glad și Menumorut).

Convertirea la creștinism a unui grup de geto-daci

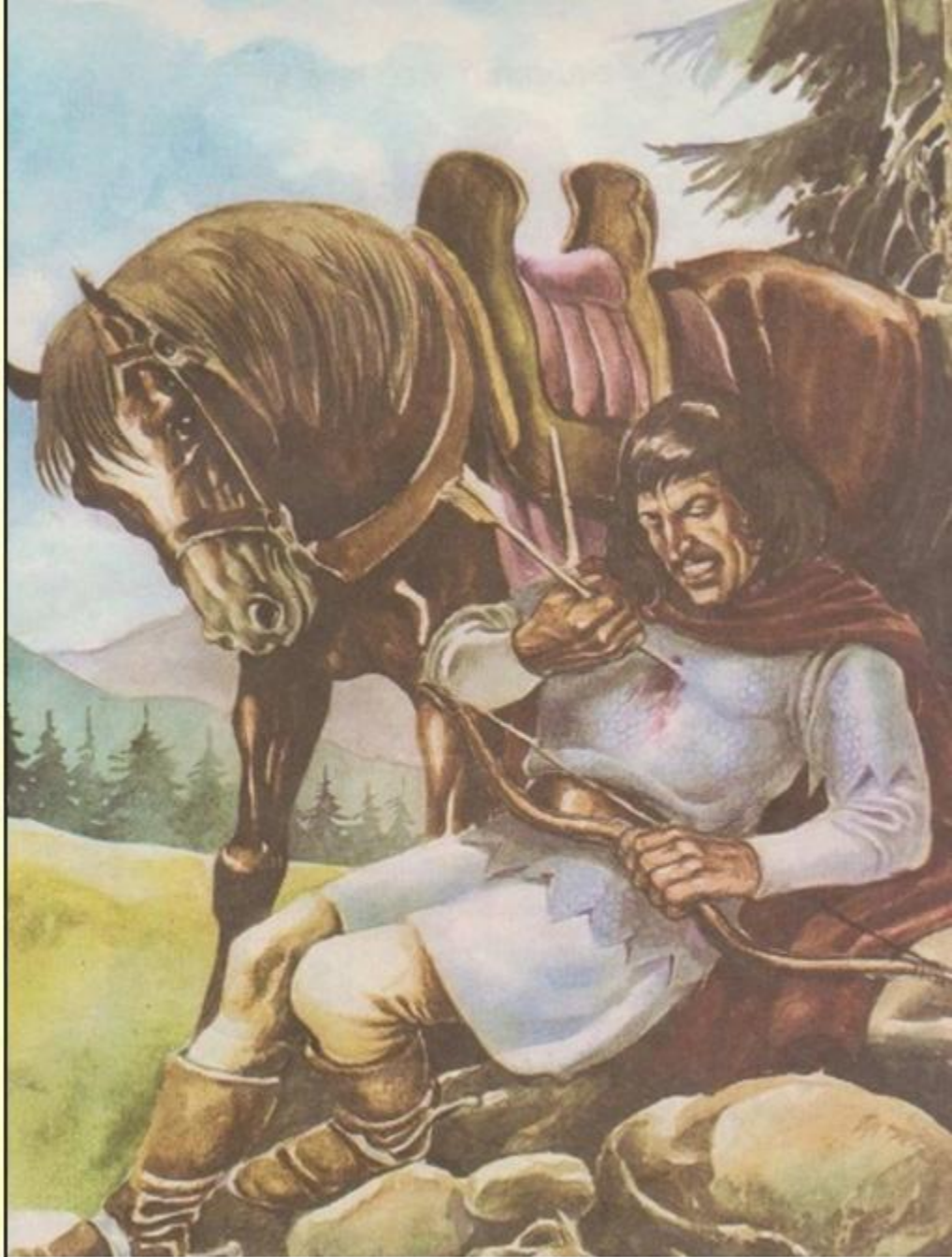

Barabas Miklos - *Familie de români în călătorie* (1843-1844)

dit eis uictoriam magnam. et subiugauerunt dñs suo fere plu-
res nationes illi terre. Tunc exultati sūt minis. sup habitato-
res illi terre. Et dñs ibi nullus inuenit esset eis. plures dies
ibi manserunt. don dñia regni firmauerunt obstaculis fir-
missimis. **De terra uis siluani.**

Et dum ibi diutius morarentur. tunc tihutium pat̃ horca sic
erat uir astutus. dñs cepisset audire ab incolis. bonitatem ter-
re uis siluane u gelou qdam blas dñum tenebat. Cepit
ad hoc anelare qd si posse eet. p quā ducis arpad dñi sui ē
cum uis siluanam sibi et suis posteris acquireret. Sed et sic
factum fuit postea. Nam terrā ultim siluanam posteritas
tihutium usq; ad temp̃ sc̃i regis steph̃i habuerunt. et diu
aus habuissent. si minor gyla ē duob; filiis suis uiui et
bucta xp̃iani esse uoluissent et semp deuote sc̃o regi n̄
fecissent. ut in sequentib; dicitur. **De prudentia tihutij.**

Predict; si tihutū uir prudentissim; misit quidam uirū
astutum patrem opusorcos agnand. ut fortissime ambu-
lans p̃uideret sibi qualitatem et fertilitatem terre uis
siluane. et quales essent habitatores ei. Sed si posse esset. bel-
lum cū eis cōmitteret. Nam uolebat tihutium p se nom̄
ē et terrā acquirere. Ut dicunt n̄i ioculatores. om̄s loci
ē acq̃ebant. et nom̄ bonum accipiebant. Sed plura. Dñ
pater agnand speculator tihutium p arcum et more
uulpino. bonitatem et fertilitatem t̃re et habitatores
ei insperasset. quantum humanū uisus ualeat. Vtā qm̄
dica post dilexit. et celerrimo cursu ad dñm suum re-
uersus est. Et cum uenisset. dñs suo de bonitate il-
lius t̃re multa dixit. Sed f̃ra illa utrigaret optimis sil-
uis. q̄i nōia et uirtutates feriarum dixit. Et qd in arenis
eoy aurum colligerent. et aurum terre illius optimū
esset. Et ut ibi fodere; sal et salgenia et habitatores
terre illi uiliores homines esset toti mundi. Qui esset
blasij et selau. q̄a alia arma n̄ haberent. n̄ arcum et
sagittas. et dux eoy geleou null esset tenax et n̄ haberet

Formarea limbii române

Limba română s-a format în același timp cu poporul român, având la bază limba latină populară.

Prin stratul fundamental de origine latină, limba română face parte din familia limbilor neolatine, alături de italiană, spaniolă, portugheză și franceză.

Principalele momente ale formării limbii române au fost următoarele:

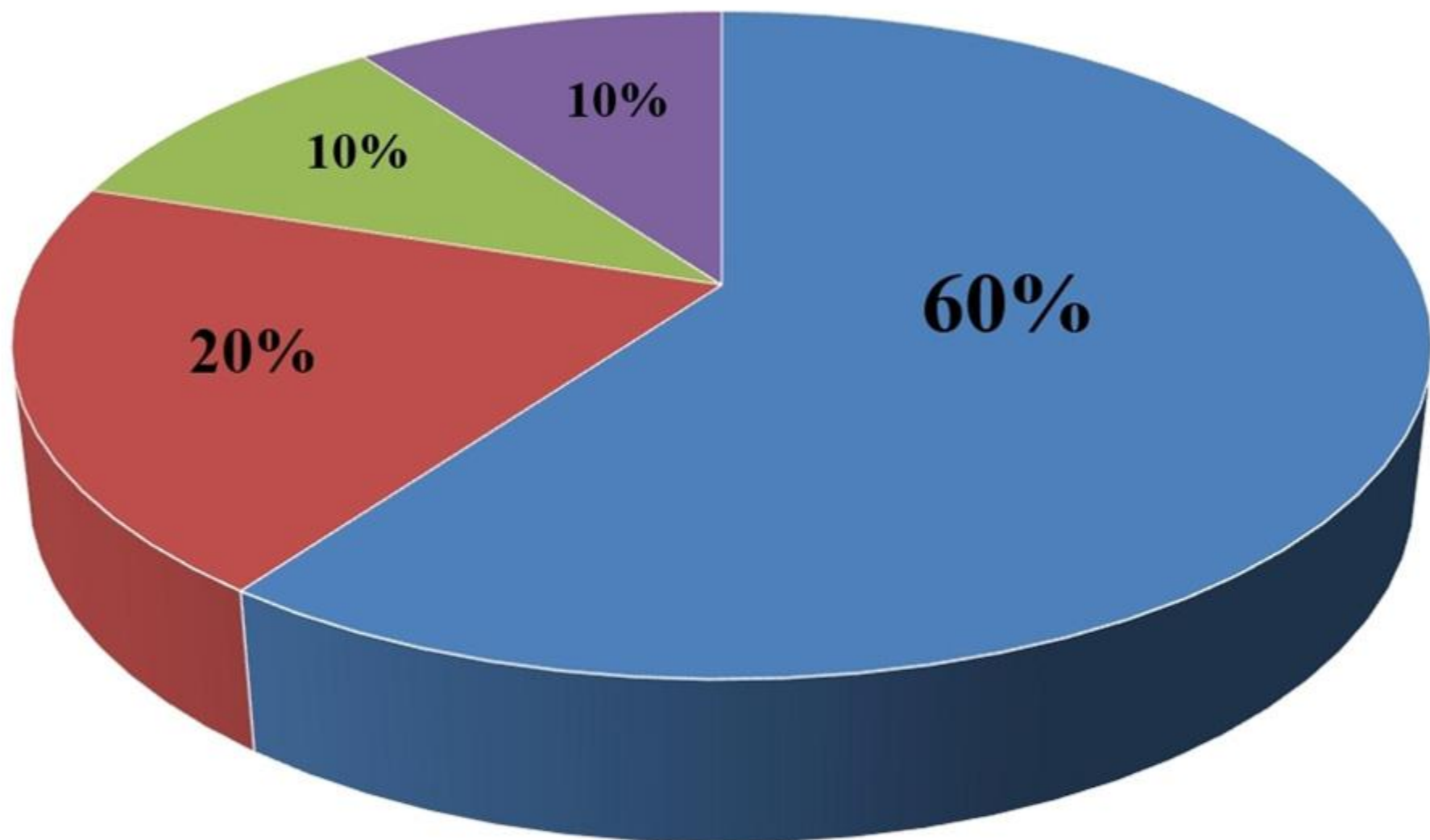
I. Adoptarea de către populația din Dacia și Moesia a latinei populare (aproximativ 60% din fondul lexical), în care s-au utilizat și cuvinte geto-dace (aproximativ 10% din fondul lexical);

II. Secolele VIII-IX: includerea elementelor provenite din limba slavilor sudici (aproximativ 20% din fondul lexical de bază);

III. Împrumuturi din alte limbi în epocile modernă și contemporană (turcă, franceză, germană și engleză): aproximativ 10%.

La sud de Dunăre, a continuat să existe o populație daco-romană, vorbitoare a dialectelor limbii române: aromân, meglenoromân și istroromân.

Componentele limbii române

■ Stratul latin

■ Substratul geto-dac

■ Adstratul slav

■ Împrumuturi din alte limbi

**Cuvinte de
origine geto-dacă**

Abur, balaur, barză, băiat, căpușă, cioară, cioban, doină, dulău, gheară, ghimpe, leagăn, mazăre, mălai, mînz, mistreț, păstaie, pânză, rață, sîmbure, stăpîn, stejar, strugure, șopârlă, șoric, țap, viezure, viscol, zestre, zimbru.

**Cuvinte de
origine latină**

Ac, alună, bou, câine, cruce, dinte, făină, femeie, găină, gheață, înger, lapte, lebădă, măsea, miere, nepot, om, os, porc, părinte, sare, sînge, șarpe, șoarece, taur, tunet, unghie, urs, varză, veveriță.

**Cuvinte de
origine slavă**

Babă, boier, ceas, clopot, coasă, deal, drojdie, gleznă, gol, izvor, lopată, mac, maică, morcov, milă, mlaștină, nevastă, obraz, peșteră, rac, rai, rană, rudă, slab, spovedanie, târg, trup, vîrstă, voievod, vreme.

Răspândirea populației românești în Peninsula Balcanică

Grup de aromâni (România, secolul al XIX-lea)

Familie de meglenoromâni (România, secolul al XX-lea)

Istroromân (Croatia, 1891)

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Aramis, București, 2022.
3. Ochescu, Maria, Oane, Sorin, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Art Klett, București, 2022.
4. Aichimoaie, Adrian Ilie, Boșcodeală, Felicia Elena, Diaconu, Maria Aurelia, Diță, Ion Nicolae, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Booklet, București, 2022.
5. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, Bartic, Marcel, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura CD Press, București, 2022.
6. Rotundu, Elvira, Tomescu-Stachie, Carmen, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Corint Logistic, București, 2022.
7. Băluțoiu, Valentin, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2022.
8. Stan, Magda, *Istorie: Manual pentru clasa a V-a*, Editura Litera, București, 2022.
9. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
10. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
11. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
12. Imagini: Google Images (domeniul public).

😊 Vă mulțumim pentru atenție! 🎉

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

